

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра української літератури

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Підготовка наукового дослідження»
вибіркова

Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація українська мова та література

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет філологічний

Мова навчання українська

Розробник: Ковалець Лідія Михайлівна, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук, доцент

Профайл викладача

<http://philology.chnu.edu.ua/?personnal=%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b5%d0%bb%d0%b5%d1%86%d1%8c-%d0%bb%d1%96%d0%b4%d1%96%d1%8f-%d0%bc%d0%b8%d1%85%d0%b0%d0%b9%d0%bb%d1%96%d0%b2%d0%bd%d0%b0#more-1031>

Контактний тел. +380958430185

E-mail: lidijakovalets@gmail.com, l.kovalets@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4351>

Консультації Очні консультації: згідно з графіком.
Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс «Підготовка наукового дослідження» передбачає сприяння тому, щоб студенти опанували методiku й набули вміння проводити наукові дослідження, потрібні для написання курсових робіт.

2. Мета навчальної дисципліни:

Ідеться про вироблення в четвертокурсників чітких уявлень про основні вимоги, які ставляться до робіт такого типу як дослідницько-інноваційних проєктів, а саме: їх науковості, змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також оформлення.

3. Завдання курсу полягають у здобутті його слухачами певних компетентностей, а саме:

Загальні:

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові:

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК13. Здатність розуміти лінгвістику як особливу науку, що вивчає структуру і функціонування мови; володіти знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української мови;

ФК15. Здатність вільно оперувати основними поняттями, концепціями і фактами сучасної літературознавчої науки.

4. Пререквізити. Ефективному засвоєнню дисципліни сприяють компоненти освітньої програми:

ППО3 Вступ до літературознавства
ППО5 Український фольклор
ППО9 Історія української літератури (давня)
ППО12 Історія української літератури (перша половина ХІХ ст.)
ППО 16 Історія української літератури (друга половина ХІХ ст.)
ППО 20 Історія української літератури (кінець ХІХ - поч. ХХст.)
ППО 23 Історія української літератури (20-30-ті роки ХХст.)
ППО25 Історія української літератури (40-50-ті роки ХХст.)
ППО30 Історія української літератури (60-90-ті роки ХХст.)
ППВ1 Вступ до спеціальності
ППВ3 Основи літературознавчих досліджень

5. Програмними результатами навчання є:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні явища й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Студент буде **знати**:

- вимоги до підготовки наукових досліджень, їх змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також оформлення;
- вимоги до захисту наукових досліджень.

вміти:

- вести самостійний науковий пошук, бачити наукову проблему і шляхи вирішення її;
- систематизувати науковий (науково-критичний) матеріал з обраної теми;
- правильно структурувати наукове дослідження;
- викладати науковий матеріал стисло, логічно, аргументовано, уникаючи бездоказових тверджень;
- бачити наукову перспективу в розвитку теми свого дослідження;
- захищати основні положення своєї роботи.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Підготовка наукового дослідження												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	Годин	змістових модулів	Лекції	Практичні	Семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	3	90	2	10	12			60	8	Залік
Заочна	4	8	3	90	2	2	4			76	8	Залік

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		Л	П	лаб	інд	с.р.		Л	П	Лаб	Інд	с.р.		
Теми занять	Змістовий модуль 1. Методика підготовки наукового дослідження													
Тема 1. Вибір теми наукового дослідження, складання плану роботи, збір матеріалу та його	23	3	3		2	15	19	2				2	15	

опрацювання.												
Тема 2. Структура та зміст курсових робіт. Методи дослідження у літературознавстві.	23	3	3		2	15	24		2		2	20
Разом за ЗМ1	46	6	6		4	30	43		2		4	35
Теми занять	Змістовий модуль 2. Методика оформлення наукового дослідження											
Тема 3. Правила технічного оформлення курсових робіт.	22	2	3		2	15	23		1		2	20
Тема 4. Підготовка до захисту та захист курсових робіт. Критерії оцінювання.	22	2	3		2	15	24		1		2	21
Разом за ЗМ 2	44	4	6		4	30	47		2		4	41
Усього годин	90	10	12		8	60	90	2	4		8	76

6.2.1. Теми лекційних занять

Тема 1. Вибір теми наукового дослідження, складання плану роботи, збір матеріалу та його опрацювання.

6.2.2. Теми практичних занять

Тема 1. Структура та зміст курсових робіт. Методи дослідження у літературознавстві.

Тема 2. Правила технічного оформлення курсових робіт.

Тема 3. Підготовка до захисту та захист курсових робіт. Критерії оцінювання.

6.2.3. Теми індивідуальних занять

Тема 1. Методика опрацювання матеріалів як підготовчий етап у написанні курсової роботи.

Тема 2. Структурування наукової роботи (на матеріалі індивідуальних дослідницьких проєктів).

Тема 3. Оформлення бібліографії (практичний аспект).

Тема 4. Підготовка курсової роботи до захисту.

6.2.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
1.	Опрацювати (законспектувати) працю Коваль А. П. «Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту» (К., 1970).

2.	Опрацювати (зробити виписки) з навчального посібника Романюка М. М. «Загальна і спеціальна бібліографія» (Львів, 2003).
3.	Підготувати письмове повідомлення про літературознавчі методи, використані у своєму індивідуальному науковому проєкті.
4.	Підготувати письмово оформлений за відповідними вимогами бібліографічний список літератури, використаної у своєму індивідуальному науковому проєкті.
5.	Здійснити письмове рецензування бібліографічного списку літератури до роботи одного / однієї зі своїх колег.
6.	Самостійно розробити тематику наукових учнівських робіт з української літератури (до 10 позицій)

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

поточного контролю:

- усне вибіркове опитування;
- письмовий експрес-контроль;
- вербальне оцінювання в ході обговорення індивідуальних проєктів;
- самооцінювання, взаємооцінювання;

підсумкового контролю:

- залік (експрес-тестування).

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- самостійні письмові роботи;
- практичні заняття.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка А (90 – 100 балів) або "зараховано" виставляють за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади, які дозволяють судити про повно ту уявленість студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатомовною, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або "зараховано" виставляють за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплено ілюстраціями. У відповіді

допущено стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або "зараховано" виставляють за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення питань, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з практики не відповідають теоретичним моментам курсу. У відповіді допущено стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка D (60 – 69 балів) або "зараховано" виставляють за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань, поверхово аргументує положення, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не ілюструє теоретичні положення прикладами. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка E (50 – 59 балів) або "зараховано" виставляють за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх питань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з історико-літературного матеріалу. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або "незараховано" виставляють у разі, коли студент протягом навчального семестру набрав недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання заліку. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на заліку містить неправильне висвітлення питань, помилкову аргументацію, допущено помилкові умовиводи, неправильне посилання на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 балів) або "незараховано" виставляють у разі, коли студент протягом навчального семестру набрав недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання заліку. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)		Кількість балів (іспит)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1 (30 б.)	Змістовий модуль № 2 (30 б.)		

T1	T2	T3	T4	40	100
10	20	15	15		

8. Рекомендована література

Базова (основна)

1. Баранник Д. Х. Усний монолог (загальні особливості мовної структури). Дніпропетровськ, 1969.
2. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. К., 1970.
3. Михайлова О. Г. Українське наукове мовлення : навчальний посібник. Харків, 2000.
4. Романюк М. М. Загальна і спеціальна бібліографія : навчальний посібник. Львів, 2003.
5. Феллер М. Д. Текст як модель комунікативного тексту. Нариси про текст. К., 1998.
6. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукової діяльності у вищій школі. К., 2003.
7. Романчиков В. І. Основи наукової діяльності: навчальний посібник. К., 2007.
8. Шейко В. М., Кушнарєнюк М. О. Організація та методи науково-дослідної діяльності. К., 2006.
9. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. К., 2004.

Допоміжна

1. Артенчук Б.І. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. пос. К., 2002.
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень. К., 2002. 480 с.
3. Гайдучок В. М. Теорія і технологія наукових досліджень. Львів, 2006. 228 с.
4. Головатий М. Ф. Навчи себе сам. К., 2002. 120 с.
5. Гончаренко С. У. Методика навчання та наукових досліджень у вищій школі. К., 2003. 323 с.
6. Дзюблюк О. В. Магістерські та дипломні роботи: написання, оформлення, захист. Тернопіль, 2006. 152 с.
7. Зелінська Н. В. Поетика приголомшеного слова: українська наукова література ХІХ – початку ХХ ст. : монографія. Львів, 2003.
8. Коновець О. Ф. Українська наука як феномен культури. К., 2000.
9. Науково-дослідні роботи в закладах освіти: метод. посібник / Уклад. Ю. О. Туранов, В. І. Урський. Тернопіль, 2001. 138 с.
10. Степашко В. Методи та форми управління науково-дослідною діяльністю студентів вищих навчальних закладах // Рідна школа. 2018. № 12. С. 3 – 6.

9. Інформаційні ресурси

1. www.hurtom.com
2. www.litopys.org.ua
3. <https://pedagogy.lnu.edu.ua>
4. <https://studfile.net>
5. <https://library.vspu.net>